

توکسوپلاسموز Toxoplasmosis

توکسوپلاسموز چیست؟

توکسوپلاسموز گونه‌ای بیماری است که در پرندگان و پستانداران سراسر جهان یافت می‌شود. این عفونت در اثر انگلی به نام توکسوپلازما گوندی ایجاد می‌شود و از هر 100 نفری که در آمریکای شمالی زندگی می‌کنند، 20 تن تا زمانی که به سن بزرگسالی برسند به آن مبتلا می‌شوند.

علامت و نشانه‌های توکسوپلاسموز چیست؟

اکثر افرادی که به این انگل آلوده می‌شوند هیچ نشانه‌ای از خود نشان نمی‌دهند. سیستم ایمنی بدن یک شخص سالم از ایجاد بیماری توسط این انگل جلوگیری می‌کند.

افرادی که با یک شکل خفیف، به این بیماری مبتلا می‌شوند، معمولاً علائمی شبیه آنفلوآنزا از خود نشان می‌دهند. این علائم شامل تب، گلودرد، سردرد، درد عضلات و خستگی می‌باشد. غدد موجود در گردن، زیربغل و کشاله ران، ممکن است متورم شوند ولی دردی در آن‌ها احساس نمی‌شود. در برخی از موارد این عفونت می‌تواند موجب تاری دید یا از دست رفتن موقت بینایی شود.

در افرادی که تحت درمان‌هایی نظیر شیمی درمانی یا پرتودرمانی قرار می‌گیرند یا افرادی که بر اثر HIV یا دیگر بیماری‌ها سیستم ایمنی بدنشان ضعیف شده است، ممکن است که این بیماری به بیماری‌های شدیدتری نظیر آسیب به مغز، چشم‌ها، قلب یا سایر اعضای بدنشان منجر شود.

چگونه توکسوپلاسموز گسترش می‌یابد؟

تمام حیوانات و پرندگان ممکن است به توکسوپلازما آلوده شوند. این انگل در هنگام خوردن گوشت تازه یا شیر یک حیوان آلوده، وارد ماهیچه‌های یک پرنده یا حیوان می‌شود. گربه‌ها نیز از طریق مدفوع خود می‌توانند به گسترش این بیماری کمک کنند. این عفونت به جز در موارد انتقال از بدن مادر به بدن جنین در حال رشد، از شخصی به شخص دیگر منتقل نمی‌شود.

راه‌های متداول آلوده شدن افراد به توکسوپلاسموز، عبارتند از:

- وارد کردن دست‌ها در دهان بعد از تمیز کردن ظرف مدفوع گربه یا بعد از دست زدن به هر چیزی که با مدفوع گربه در تماس بوده است؛

- خوردن گوشت خام یا نیم پز؛
- نوشیدن شیر غیرپاستوریزه؛
- لمس کردن دهان با دستها بعد از کار در باغچه یا بازی در محوطه‌ی ماسه‌بازی که مدفوع گربه یا دیگر گربه ساتان در آن بوده است؛ یا
- بلعیدن تصادفی خاک آلوده موجود در زمین بازی.

راه‌های آلوده شدن افراد به توکسوپلاسموز، که عمومیت کمتری دارد، عبارت است از:

- نوشیدن آب آلوده به توکسوپلازما؛ یا
- دریافت پیوند عضو یا تزریق خون آلوده – این مورد بسیار نادر است.

بارداری و توکسوپلاسموز

اگر باردار هستید یا به باردار شدن فکر می‌کنید، از توصیه‌های موجود در این پرونده‌ی HealthLinkBC در مورد نحوه‌ی پیشگیری از این عفونت پیروی کنید. در صورتی که مادر در دوران بارداری به این انگل آلوده شود، ممکن است جنین در حال رشد نیز آلوده شود.

ممکن است زن نشانه‌ای از این عفونت نداشته باشد ولی عفونت جنین در اوایل بارداری ممکن است به سقط جنین، رشد ضعیف، زایمان زودرس یا تولد جنین مرده بیانجامد. اگر کودکی با توکسوپلاسموز به دنیا بیاید، ممکن است مشکلات چشمی، هیدروسفالی (آب در مغز)، تشنج یا معلولیت ذهنی را تجربه کند.

ممکن است مراقبتگر بهداشتی شما را از نظر آلوده شدن به توکسوپلازما آزمایش کند. درمان یک زن باردار آلوده ممکن است، بیماری را در جنین در حال رشد، کمتر کند یا حتی از آن پیشگیری کند. درمان جنین آلوده، حین رشد کودک، می‌تواند به کاهش شدت بیماری کمک کند.

چگونه می‌توانم از ابتلا به توکسوپلاسموز جلوگیری کنم؟

با پیروی از توصیه‌های زیر می‌توانید از ابتلا به توکسوپلاسموز جلوگیری کنید:

- مراقب باشید که در هنگام تمیز کردن جعبه مدفوع گربه، به صورت تصادفی گرد و خاک وارد دهانتان نشود.
- اگر باردار هستید یا قصد دارید باردار شوید، در صورت امکان از تمیز کردن جعبه مدفوع گربه پرهیز کنید. اگر هیچ فرد دیگری نمی‌تواند این کار را انجام دهد، دستکش یکبار مصرف بپوشید و بعد از انجام کار، دست‌های خود را با آب و صابون بشویید.
- در هنگام تمیز کردن جعبه مدفوع گربه، دستکش بپوشید و بعد از آن، دست‌های خود را بشویید.
- اگر ظرف مخصوص بازی با ماسه دارید، یک درپوش مناسب روی آن بگذارید و از استفاده گربه‌ها از این ظرف، به عنوان جعبه مدفوع جلوگیری کنید.
- گوشت خام یا نیم‌پز نخورید.
- برای جلوگیری از آلوده شدن سایر غذاها، پس از دست زدن به گوشت خام، دست‌ها، ظروف و تخته‌های آشپزخانه را بشویید.
- شیر غیرپاستوریزه هیچ حیوانی را ننوشید.
- در هنگام باغبانی، دستکش بپوشید و بعد از آن، دست‌های خود را بشویید.
- افرادی که سیستم ایمنی ضعیف دارند و نگران کیفیت آب در منطقه‌ی خود هستند، باید در مورد تصفیه آب آشامیدنی یا استفاده از آب بطری شده، با مراقبتگر بهداشتی خود مشورت کنند.

گربه‌ها و توکسوپلاسموز

گربه خانگی شما می‌تواند بیماری را از طریق مدفوع خود به شما منتقل کند. اکثر گربه‌های آلوده به توکسوپلاسموز، به نظر نمی‌رسد که بیمار باشند. دو هفته بعد از آلوده شدن گربه، مدفوع او حاوی این انگل می‌شود. البته ممکن است خود مدفوع، بیش از یک سال در محیط، عفونی و آلوده باقی بماند.

احتمال آلوده شدن گربه‌های خانگی که هیچ‌گاه گوشت خام شکار نکرده‌اند یا به آن‌ها داده نشده است کمتر است.

چند نکته برای افرادی که گربه خانگی دارند:

- بعد از نوازش، شانه زدن موی گربه یا لیسیده شدن توسط گربه، دست‌های خود را بشویید.
- گربه خود را در داخل خانه نگه دارید.
- هر روز جعبه مدفوع گربه را تمیز کنید. انگل توکسوپلاسماز از یک تا پنج روز بعد از ریخته شدن در جعبه مدفوع گربه عفونی نمی‌شود.
- مدفوع گربه را در کیسه پلاستیکی انداخته و آن را در زباله‌ها قرار دهید.
- در جعبه مدفوع گربه، کود نریزید و آن را از نزدیکی باغچه دور کنید.
- در صورت مشاهده هرگونه نشانه‌ی بیماری در گربه خود، به یک دامپزشک مراجعه کنید.
- به گربه خود گوشت خام یا نیم‌پز ندهید. او را با غذاهای کنسرو شده و خشک تجاری تغذیه کنید.

آیا درمانی برای توکسوپلاسموز وجود دارد؟

توکسوپلاسموز در اکثر افراد، بدون درمان برطرف می‌شود. با این حال، برای درمان عفونت، می‌توانید از مراقبتگر بهداشتی خود، درخواست تجویز دارو کنید. در صورتی که عفونت، چشم‌ها یا قلب را تحت تأثیر قرار بدهد یا به افراد باردار یا کسانی که سیستم ایمنی ضعیف دارند یا به بیماری‌هایی مانند ایدز یا سرطان مبتلا هستند منتقل شود، ممکن است نیاز به درمان باشد.

BC Centre for Disease Control
An agency of the Provincial Health Services Authority